

Mistä puhumme, kun puhumme verkostoista ja verkostotyöstä?

Verkostoitumispäivä 2019

Jaana Piippo

28.3.2019

Työn tekeminen on yhä enemmän yhdessä tekemistä. Mitä kaikkea se tarkoittaa kirjastossa, kunnassa ja kirjastojen välillä?

- Mistä puhumme, kun puhumme verkostoista ja verkostotyöstä?
- Mitä on tehty ja kokeiltu? Mitä alueellamme jo osataan?
- Minä verkostotoimijana – Mitä osaan? Mitä haluan opetella?

Mikä verkosto on? (Lankinen 2017)

- Verkosto <- verkko
- Verkko: erityisesti punomalla tehtyä työtä, harva lanka-, köysi- tai kudoserakennelma
- Verkosto: kudosta muistuttavia muodostumia, rakenteita, järjestelmiä
- Nykyään verkosto ilmaisee siirtymistä suhteellisen kiinteistä ja selvärajaista järjestelmistä kohti huokoisempia ja rajoiltaan avoimempia kokonaisuuksia

VAIHE	LUONNE
Syntymässä oleva verkosto	Ilmapiiri on toiveikas, yhteistä puhetta opetellaan, osallistujat ja yhteisöt ovat kuitenkin keskenään vieraita.
Muodollinen tai passiivinen verkosto	Verkosto kokoontuu, jos kutsuja on aktiivinen. Jäsenet ottavat tietoa vastaan, mutta verkosto ei ole aktiivinen. Usein aika kuluu osallistujien oman tilanteen esittelyyn.
Tietoja vaihtava verkosto	Verkosto kokoontuu säännöllisesti. Huomio kiinnittyy ilmiöihin, joista puhutaan yhteisellä kielellä. Tietoa vaihdetaan aktiivisesti ja oma-aloitteisesti. Käytössä on pikaviestimiä, kuten WhatsApp, Slack, jne. Osallistujat käyttävät tietoa omassa työssään.
Toimeen tarttuva ja resursseja kohdentava verkosto	Toimijat puuttuvat ilmiöihin koordinoitusti ja yhdessä toimien, esim. jalkautuen, tapahtumia järjestäen jne.
Pysyvän yhteistyökulttuurin verkosto	Säännölliset tapaamiset, korkea keskinäinen luottamus, yhteinen kieli ja ymmärrys ilmiöistä mahdollistavat ennakoivan toiminnan ja toisaalta matalan profiilin silloin, kun puuttumisen tarvetta ei ole.

Löytävän nuorisotyön erilaiset verkostot – vaiheittain kehittyvän vuoropuhelun malli (Juote 2017)

**Mitä on tehty ja kokeiltu? Mitä
alueellamme jo osataan?**

VAIHE	ESIMERKKEJÄ KIRJASTOMAAILMASTA
Syntymässä oleva verkosto	
Muodollinen tai passiivinen verkosto	
Tietoja vaihtava verkosto	
Toimeen tarttuva ja resursseja kohdentava verkosto	
Pysyvän yhteistyökulttuurin verkosto	<p>Tapahatumatuotanto: Kirjasto ja kunnan muut toimijat: kansalaisopisto, soster/sote, kulttuuritoimi</p> <p>Yhteistyö paikallisten yhdistysten kanssa: SPR, 4H, seurakunnat Lumme-kirjastojen välinen yhteistyö, Rutakko-kirjastoverkko Ylä-Savossa, Nilakan kuntien kirjastojen vapaaehtoinen yhteistyö</p>

Mikä on ollut lähtökohtana yhteistyölle?

- Yhdistetty toimialue ja tehtävä - Sonkajärvellä kirjaston ja kansalaisopiston johtajana Eeva Keränen
- Kulttuuri- ja kirjastoalan toimijoita on koottu saman katon alle – kulttuuritoimen työntekijän työpiste kirjastotalolla
- Halu toimia yhdessä realiteetit tiedostaen – Rutakko-yhteistyö
- Aktiivinen asukasyhdistys – Petosen asukasyhdistys Kuopiossa
- Hanke – esim. Nuorten näköistä –hanke Iisalmessa
- Aktiiviset yhdistykset ja kirjasto ovat yhdessä enemmän! – Sonkajärvi, Iisalmi, Savonlinna,...

Eeva Keränen, Sonkajärven kirjaston ja kansalaisopiston johtaja:
”Pienellä paikkakunnalla kirjasto on kuntalaisten
olohuone. Kirjasto on luonteva yhteistyökumppani.”

Marjo Levänen, vs. informaatikko, Savonlinnan kirjasto:

”Tapahtumia kannattaa järjestää verkoston kanssa, koska kirjaston omat resurssit eivät riitä kovin paljooon yli perustoiminnan. Verkostotyön tulokset näkyvät asiakkaille monipuolisena tarjontana.”

Sirpa Tyni, Keiteleen kirjastonjohtaja:

Rutakko:

”Yhdessä olemme enemmän osaamisessa, hankinnoissa, vertaistuessa. Kaikkea voi tehdä yhdessä.”

Nilakan kuntien kirjastojen yhteistyö:

”Kaikki hyvä ei ole isoissa paikoissa. Pienet voivat olla edelläkävijöitä vrt. Nilakan kuntien kirjastojen yhteistyö digiosaamisessa. Siitä syntyi yhteinen virtuaalikirjasto.”

”Käytimme SavoGrowta ja KUNTEKOn kautta sparrausta apuna kehitystyössä.”

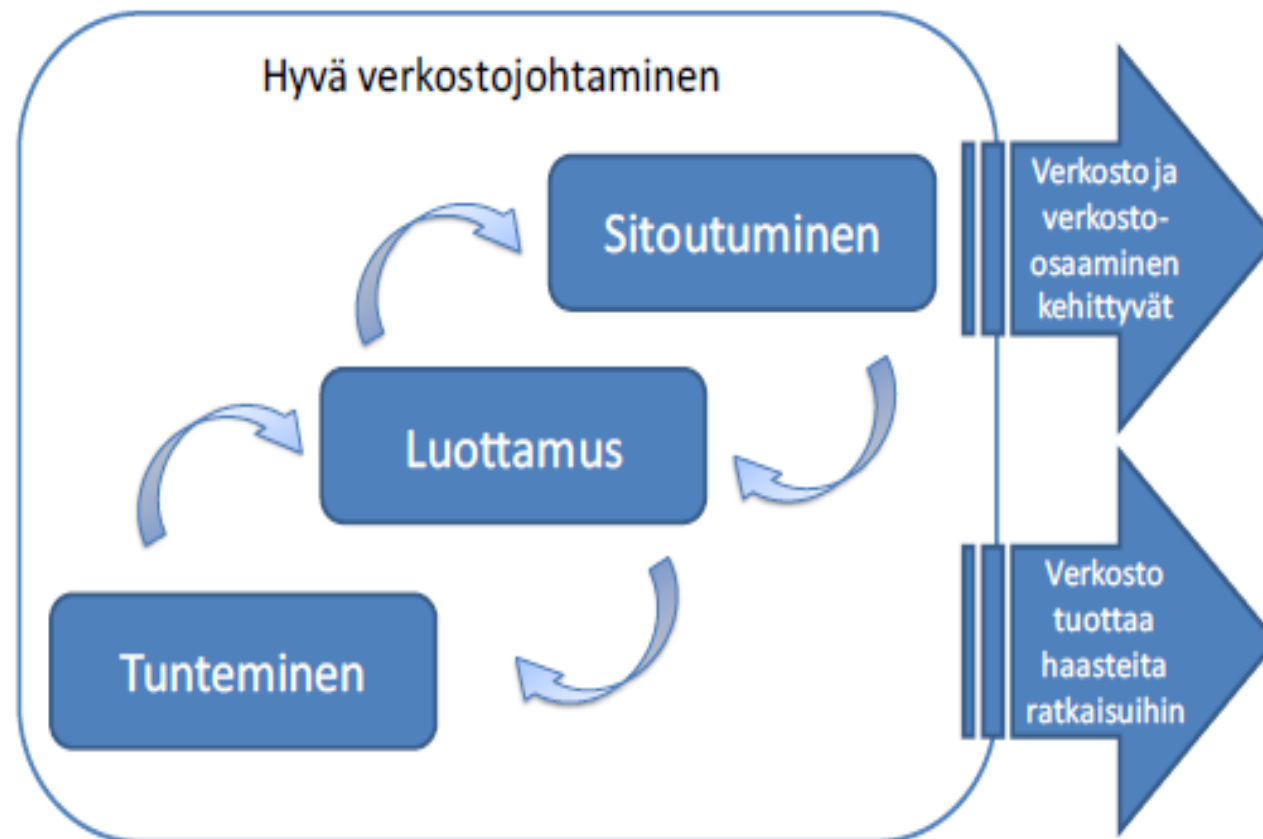
Tuija Sirviö-Lappalainen, vastaava kirjastonhoitaja, Iisalmi:

”Olemme nyt uudessa vaiheessa. Meidän täytyy tehdä linjanveroja verkostotyöhön ja ajankäyttöön. Haluamme asettaa verkostotyön sopivaan asemaan toiminnassamme.”

Minä verkostotoimijana – Mitä osaan? Mitä haluan opetella?

Verkostotyön osaaminen (Juote 2017)

- Löytävän nuorisotyöntekijät ovat *nuorten kohtaamisen ja nuoruuteen liittyvien ilmiöiden asiantuntijoita* sekä **taitavia verkostotyössä**
- He ovat saaneet **organisoitua ryhmiä toimiviksi ja luoneet luottamuksellisen ilmapiirin**
- Löytävän nuorisotyöntekijöitä kiitetään **myönteisten työtapojen tuomisesta verkostoihin**

Tunteminen, luottamus ja sitoutuminen verkostoitumisen elementteinä
(Järvensivu, Nykänen, Rajala 2010)

Luottamus on tunnetta ja tietoa

- Sisältää odotuksen toisen osapuolen hyväntahtoisesta käyttäytymisestä - kaikki ottavat toistensa edut huomioon
- Luottaminen on virtaavaa, soljuvaa, jatkuvassa liikkeessä olevaa
- Luottamista voi verrata hengitysilmaan: **Raikkaan ilman hengittäminen energisoi**
- Jokaisessa kohtaamisessa on mukana aineksia aiemmista vastaavista kohtaamisista
- *”Luotan, että toiset eivät tule ikinä käyttämään tätä keskustelua minua vastaan”*

Ikonen 2018, Puustinen 2017

Dale Carnegie:

Luot kahdessa kuukaudessa toiseen ihmiseen syvemmän suhteen kiinnostumalla hänestä kuin kahdessa vuodessa yrittämällä tehdä vaikutuksen.

Motto:

Yhteistyöhön opitaan yhdessä,
kun riittävän usein pysähdytään
arvioimaan työtä ja sen tuloksia.

(Aija Koivu 1900-luvulla)

Konkareiden kommentteja

- Vastaa yhteistyötä haluaville toimijoille: ”Kyllä, se on mahdollista.”
- Pidä mieli avoimena ja uteliaana – ei rajoja omaan ajatteluun
- Kutsu mahdollisia yhteistyökumppaneita käymään
- Kerro, että kirjasto etsii yhteistyökumppaneita
- Aloita pienesti
- Ei ole työlästä!

Millä tavalla autan itseni liikkeelle verkostoitumaan?

Onko verkostoituminen avun pyytämistä?

Onko verkostoituminen jotain myymistä?

Mitä verkostoituminen on meidän kuntamme sisällä?

**Mitä muuta meidän kannattaisi kysyä itseltämme?
Keneltä muulta?**

Mitä verkostoituminen on AKEn piirissä?

Mitä me olemme tarjoamassa?

Mitä hyötyä yhteistyöstä meidän kanssamme on toisille toimijoille?

Lähteet

- Juote, Atso 2017: Aseman Lapset ry:n Löytävän nuorisotyön hankkeen arviointi
- Järvensivu, Timo, Nykänen, Katri, Rajala, Rika 2010: Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla

Yle.fi

Kiitos yhteisestä ajattelusta!